

πορτοφόλι

πορτοφόλι, το, ουσ. [ιταλ. portafogli], το πορτοφόλι· η οικονομική δυνατότητα που έχει κάποιος και γενικά τα λεφτά, τα χρήματα, ο πλούτος: «με το πορτοφόλι που έχει αυτός ο άνθρωπος μπορεί ν' αγοράσει ό,τι θέλει». (Λαϊκό τραγούδι: στον κόσμο τον σημερινό αυτό το ξέρουν όλοι, η δύναμη στον άνθρωπο είναι το **πορτοφόλι**). Συνών. βαλάντιο / τσέπη (1). Υποκορ. **πορτοφολάκι, το**. Μεγεθ. **πορτοφόλα, η**. (Τραγούδι: τα λεφτά τα λεφτά ποιος τ' ανακάλυψε, τα λεφτά τα λεφτά την **πορτοφόλα**, τα λεφτά τα λεφτά και μας παράλειψε τι παθαίνει ο άνθρωπος με του παρά τη φόλα). (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- άδειασε το πορτοφόλι μου, ξόδεψα όλα τα χρήματα που είχα επάνω μου: «πήγα στο τάδε σούπερ μάρκετ και, πάρε το ένα πάρε το άλλο, ούτε που κατάλαβα για πότε άδειασε το πορτοφόλι μου»·

- (δε) βαστάει το πορτοφόλι μου, η οικονομική μου κατάσταση (δε) μου επιτρέπει να κάνω κάτι συγκεκριμένο: «θα 'θελα κι εγώ να πάω σ' αυτή την κρουαζιέρα, αλλά δε βαστάει το πορτοφόλι μου || αφού βαστάει το πορτοφόλι μου, θα διασκεδάζω όσο θέλω»·

- (δε) σηκώνει το πορτοφόλι μου, βλ. φρ. (δε) βαστάει το πορτοφόλι μου·

- (δεν) αντέχει το πορτοφόλι μου, βλ. φρ. (δε) βαστάει το πορτοφόλι μου·

- δεν είναι για το πορτοφόλι μου, δεν μπορώ να πραγματοποιήσω αυτό για το οποίο γίνεται λόγος, γιατί είναι πολύ ανώτερο, ακριβότερο από την οικονομική μου δυνατότητα: «ωραία η κρουαζιέρα που λέτε, αλλά δε θα 'ρθω, γιατί δεν είναι για το πορτοφόλι μου || πολύ σπουδαίο αυτοκίνητο, αλλά δεν είναι για το πορτοφόλι μου». Συνών. δεν είναι για την τσέπη μου / δεν είναι για το βαλάντιό μου·

- είμαι μ' άδειο πορτοφόλι, βλ. φρ. μένω μ' άδειο πορτοφόλι·

- έχει άδειο πορτοφόλι, δεν έχει λεφτά, δεν έχει χρήματα, είναι φτωχός: «δεν μπορεί να κάνει παρέα με τους πλούσιους, γιατί έχει άδειο πορτοφόλι». (Τραγούδι: η ζωή μου όλη **άδειο πορτοφόλι**, έρωτες ξενύχτια και φιλιά, η ζωή μου όλη άδειο πορτοφόλι έξω φτώχεια και καλή καρδιά)·

- έχει γεμάτο πορτοφόλι, έχει πολλά λεφτά, πολλά χρήματα, είναι πολύ πλούσιος: «όταν ο άνθρωπος έχει γεμάτο πορτοφόλι, έχει και το κεφάλι του ήσυχο». (Λαϊκό τραγούδι: κρατάτε με το ίσο για να σας τραγουδήσω έξω ντέρτια, βρε παιδιά, κι αν δεν **έχουμε όλοι γεμάτο πορτοφόλι**, έχουμε καλή καρδιά)·

- έχει πορτοφόλι, έχει αρκετά λεφτά, αρκετά χρήματα, είναι πλούσιος. (Λαϊκό τραγούδι: όταν **έχεις πορτοφόλι**, τεμενά σε κάνουν όλοι)·

- έχει φουσκωμένο πορτοφόλι ή έχει πορτοφόλι φουσκωμένο, έχει πάρα πολλά λεφτά, πάρα πολλά χρήματα, είναι πάρα πολύ πλούσιος: «αυτόν δεν τον νοιάζει καθόλου η ακρίβεια που υπάρχει στην αγορά, γιατί έχει φουσκωμένο πορτοφόλι»·

- έχει χοντρό πορτοφόλι, βλ. φρ. έχει φουσκωμένο πορτοφόλι·

- μ' άδειο πορτοφόλι, χωρίς καθόλου χρήματα (χωρίς αυτό να προϋποθέτει φτώχεια): «πέραν αύριο απ' το γραφείο μου να σου δώσω τα χρήματα που σου χρειάζονται, γιατί αυτή τη στιγμή με πέτυχες μ' άδειο πορτοφόλι»·

- μένω μ' άδειο πορτοφόλι, μένω χωρίς λεφτά, μένω απένταρος: «πριν από λίγο καιρό πάντρεψα την κόρη μου κι έμεινα μ' άδειο πορτοφόλι || έχασε όλη του την περιουσία στα χαρτιά κι έμεινε μ' άδειο πορτοφόλι». Συνών. μένω μ' άδεια τσέπη·

- τιμές για όλα τα πορτοφόλια, υπάρχει ποικιλία τιμών, υπάρχουν τιμές για την οικονομική δυνατότητα του καθενός: «σ' αυτό το εμπορικό κέντρο, υπάρχουν τιμές για όλα τα πορτοφόλια», Συνών. τιμές για όλα τα

βαλάντια / τιμές για όλες τις τσέπες·

- το γεμάτο πορτοφόλι έχει πολλούς φίλους, ο πλούσιος περιστοιχίζεται από πολλούς που επιδιώκουν να επωφελούνται από τα έξοδα που κάνει, ιδίως στα γλέντια: «εμάς τα μπατιράκια όλοι μας αποφεύγουν ενώ, το γεμάτο πορτοφόλι έχει πολλούς φίλους»·

- του άδειασαν το πορτοφόλι, του έκλεψαν ή του κέρδισαν, ιδίως σε χαρτοπαίγνιο, όλα τα χρήματα που είχε επάνω του: «έμπλεξε με κάτι χαρτοπαίχτες και του άδειασαν το πορτοφόλι»·

- του πήρε το πορτοφόλι, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου και του μπάσκετ) ο ποδοσφαιριστής, ο παίχτης για τον οποίο γίνεται λόγος, απέσπασε περίτεχνα την μπάλα από τον αντίπαλό του: «ήταν τόσο καταπληκτική η ενέργεια του παίχτη μας, που πήρε το πορτοφόλι του αντίπαλου παίχτη και ξεχύθηκε προς την αντίπαλη εστία με την μπάλα στα πόδια». Συνών. του πήρε την ταυτότητα.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας